

Sukha och Priyatā

(Brev från Svāmī Sadānanda Dāsa
8/9-60 och diktat 14/10-61)

till svenska och © Kid Samuelsson 2010

Kära Vāmandās, Hella och alla vänner,

Som svar på Hellas fråga angående ordet ”*priyatā*” i Bṛhad-Bhāgavatāmṛtam I.1.2 ger jag Er här en hänvisning till begreppet ”*prīti*”, enligt Jīva Gosvāmī’s Pṛtisandarbhā §61. Detta ord har tvåfaldig betydelse (*paryāya*):

1) *Sukha*. Synonymer (*paryāya*): *mud*, *pramoda*, *harṣa*, *ānanda*, *glädje*, *lycka*; motsats eller *pratiyogi*: *duḥkha*, *sorg*, *lidande*.

Sukha är ”*ullāsa-ātmaka jñāna-viśeṣa*”, dvs. en särskild form (*viśeṣa*) av vetande, kunskap eller sinnestillstånd (*jñāna*), som kännetecknas (*ātmaka*) av glädje (*ullāsa*).

2) *Priyatā*. Synonymer (*paryāya*): *bhāva*, *hārda*, *sauhrd*, ”*kärlek*”; motsats eller *pratiyogi*: *dveṣa* eller *hat*. *Hat* vill det som är hindrande för objektet.

Priyatā’s *svarūpalakṣaṇa* eller inre väsen:

a) *viśaya-ānukulya-ātmaka* = *kärlek* (*priyatā*) är till sin natur (*ātmaka*) gynnsam (*ānukulya*) för kärlekens objekt (*viśaya*); den vill det som är gynnsamt för *kärlekens objekt*. – Alltså en ”*hållning*”.

b) *tad (viśaya)-ānukulya-tat-tat-sprhā* = *lust* (*sprhā*) till det (*tat*) som är gynnsamt, främjande, kärt (*ānukulya*) för kärlekens objekt (*tat* = *viśaya* = objekt), det som kärlekens objekt utifrån sig självt betraktar som gynnsamt. Om man vill tjäna Gud måste man först veta vad som är angenämt för *HONOM*. – Alltså en dynamisk vilja.

c) *tad-anubhava-hetuka-ullāsa-maya-jñāna-viśeṣa* = En särskild form (*viśeṣa*) av medvetandeinnehåll, vetande, sinnestillstånd (*jñāna*) fyllt av entusiasm (*ullāsa-maya*) på grund av (*hetuka*) kunskap, erfارande (*anubhava*) av det (*tat*) att kärleksbemödandet verkligen blev till glädje för objektet. Den är till sin natur glädje på grund av erfارandet och kunskapen att dess utvecklande bidrar till objektets lycka, ty den önskar ju innerligt ingenting annat än det som objektet önskar och som skänker *det* glädje.

Priyatā’s *taṭasthalakṣaṇa* eller yttre kännetecken, på vilka man kan sluta sig till denna kärleks (*priyatā*) inre väsen: *cittam*’s rörlighet och kroppshårens resning etc.

Både *sukha* och *priyatā* är alltså *ullāsātmaka-jñānaviśeṣa*, ett sinnestillstånd som kännetecknas av glädje, dock är a) – c) de särskilda kännetecken som skiljer *priyatā* från *sukha*.

Sukha (1) har alltså ett subjekt, *āśraya*, dvs. en person i vilken lyckan upplevs, men inget objekt, *viṣaya*, dvs. i upplevandet av lyckokänslan behövs inget objekt eller föremål för kärleken.

Priyatā (2) däremot har *āśraya*, ett subjekt, *priyamāna* = den älskande, den som hyser kärleken, och ett objekt, *viṣaya* = den dyrbara eller älskade, *priya*, om vars glädje kärleken bemödar sig; och då den upplever att den har skänkt den älskade glädje, är den glädjefylld kunskap.

Vari ligger alltså skillnaden mellan sukha och priyatā? Ullåsa eller glädje är i båda. I sukha eller *ānanda* är det emellertid ullåsa eller *glädje i sig*, glädje överhuvudtaget, medan det i *priyatā* är ullåsa som följer (*anugata*) den glädje som kom kärlekens *föremål* till del. *Prīti* i betydelsen av sukha är alltså så att säga reflexiv, relaterad till sig själv, medan *prīti* i betydelsen av priyatā relaterar sig till ett objekt, och det som i *prīti*-n lyser fram av glädje stammar ur den glädje som kärleken skänkte objektet som erfor den. Dess glädje är således inte självständig utan avhängig den glädje som den älskade erfor.

Lägg nu märke till att på sanskrit är *kärlek* förbundet med (kasus) *lokativ*, alltså *kärlek till*, i *Kṛṣṇa*, *Kṛṣṇe*; och att det som är dess glädje har sin grund i Honom, i Hans lycka. *Jīva* pekar på att också denna priyatā är en kunskap, *jñāna*, och ingalunda en *verksamhet*, som vill göra något med objektet för kärleken, som exempelvis *dveṣa* eller *hat*, som skulle vilja ta livet av fienden eller motståndaren såsom hatets objekt; hat har objektet i *ackusativ*, inte i *lokativ*.

Lyckokänslan i *prīti* som priyatā har sin grund, *inte* i upplevandet av karaktären, skönheten etc. hos föremålet för kärleken, och inte heller i upplevandet av den lycka som den älskade skänker den älskande, utan i upplevandet av kunskapen att det som den älskande gjorde eller gör för den älskade, skänker eller skänkte glädje åt *den älskade* (*viṣayamādhurya-anubhavarat bhagavatmādhurya-anubhavastu tato'nyaḥ*).

Jīva pekar dessutom på att *prīti* i betydelsen av priyatā är synonymt med *bhakti*, tjänande, kunskapsrik kärlek. Premabhaktan väntar sig alls inte lycka eller tillfredsställelse som biprodukt av sin *sevā*, utan då priyatā har sin rot i *den älskade* och *inte* i den älskande, är det medvetandet att kärleken skänker och skänkte den älskade glädje, som vederbörande erfar som lycka; dock är detta upplevande av lycka ingalunda det primära, utan det är *Kṛṣṇa's* upplevande av lycka som i denna priyatā ligger premabhaktan varmt om hjärtat. [...]

Förlåt mig, detta är ju alltför känt för Er och ändå ger jag det ännu en gång för att innebörden i ”priyatā” ska lysa upp ordentligt. [...]

Alltid Sada